

IN MEMORIAM

Jordi Ribes Rius

(Barcelona, 11.10.1930 – 5.06.2016)

La primera setmana del passat mes de juny ens va deixar Jordi Ribes Rius, una persona molt estimada per tots el qui el conegueren, ja fos per raó de la seva professió (va exercir com a dentista fins a finals dels 90), o per la seva passió, els insectes en general, però particularment centrada en els heteròpters.

Fill únic de Lluís i Dolors, va anar a les Escoles Pies de Sant Antoni. Els estudis universitaris, possiblement per la influència de la professió paterna (el seu pare era mecànic dentista), els va fer de Medicina i Cirurgia a la Universitat de Barcelona, on s'hi va llicenciar el 1956. Per doctorar-se va haver-se de traslladar a Madrid, única ciutat de l'Estat Espanyol que en aquell moment podia emetre aquest títol universitari.

Molt probablement els estius als Torms, vila nadiua de la família materna, van contribuir a desvetllar-li l'interès per l'entomologia. Al Museu de Zoologia de Barcelona hi trobà l'escalf i l'impuls per desenvolupar-lo, sota el tutoratge de Francesc Español, eminent coleopteròleg que amb el seu carisma i profund coneixement, aglutinava al seu entorn un grup de joves entusiastes. Eren el que col·loquialment en Jordi anomenava «la gent del Museu», amb els quals compartia partides de cacera, estones de conversa, i finalment una amistat i col·laboració que van durar per sempre més, afavorida per la cita setmanal els dissabtes al Museu, si no hi havia cap contratemps que li ho impedís.

Un cop ben decidit a dedicar-se a l'estudi dels heteròpters, no dubtà a posar-se en contacte amb tots els experts d'aquest grup, de qui és convidat i hoste en nombroses ocasions: Wagner, Weber, Remane, Eckerlein, Göllner-Scheiding, Schmitz, Péricart....només per esmentar-ne alguns.

Per raons de professió i familiars, tenia poques ocasions de fer llargues sortides ja fos per col·lectar insectes, o per assistir a reunions internacionals. Això no va ser obstacle per reunir una fabulosa col·lecció, que conté fauna ibèrica principalment, però també d'altres indrets dins i fora del continent europeu. Això fou possible per l'intens intercanvi amb altres heteropteròlegs d'arreu del món. Sens dubte el seu natural afable, unit a la facilitat que tenia pels idiomes, afavoria aquesta relació fluïda, primer epistolament per correu postal, però més endavant adaptant-se als nous temps i incorporant amb naturalitat l'ús del correu electrònic. Per altra banda, quan algú mostrava interès pels heteròpters, sabia que en Jordi es brindaria a fer-li costat en les seves primeres passes per anar coneixent el grup. Va ser la meua pròpia experiència en iniciar-me en l'estudi dels Miríds, la família més àmplia d'heteròpters. Però d'altres investigadors podrien fer la mateixa afirmació, com ara Maria Ángeles Vázquez, Manuel Baena, Bernardo Casaseca, Santiago Pagola-Carte, i més recentment Francesc Gessé, Luis Mata, Diego Fernández Ruiz o Marcos Roca-Cusachs, per només esmentar-ne alguns dins de l'Estat Espanyol.

Jordi veïé molt interessant la constitució de la International Heteropterist Society, per iniciativa de diversos especialistes nord-americans, fins al punt que va assistir a dos de les seves reunions quadriennials («Quadrennial Meetings»): el de Sant Petersburg el juliol del 2002 (Fig. 1), organitzat per Izya Kerzhner (amb qui tenia una molt bona sintonia personal, cosa ben fàcil perquè el mateix Kerzhner era un gran savi d'una extrema senzillesa, com vaig tenir ocasió de verificar personalment en aquest Meeting), i el de Wageningen el

BIOGRAFIA

Figura 1. Al II Quadrennial Meeting de la International Heteropterist Society, celebrat a S. Petersburg (Rússia) el 2002. D'esquerra a dreta, Jean Péricart, Jordi Ribes i P.V. Putshkov. (Foto E. Ribes).

juliol de 2006, organitzat per Berend Aukema (ben conegut de tots els especialistes per ser l'editor del Catàleg Paleàrtic d'Heteròpters). I un dels goigs més grans que li van proporcionar aquests meetings va ser la trobada amb molts col·legues dels quals coneixia potser la lletra manuscrita, però mai havia pogut saludar en persona. I a la inversa, molts d'aquests col·legues varen quedar agradablement impressionats del tarannà bonhomí d'en Jordi.

L'activitat de recollecció la va mantenir sempre (Fig. 2), fins que la seva malaltia li ho va impedir els últims anys. Tant era que fos aprofitant una sortida familiar, uns dies a la seva casa de Valldoreix, com una partida estrictament entomològica amb la «gent del museu» o altres col·legues de pas per Barcelona, no perdia ocasió per espolsar aquesta o aquella planta, per si hi havia algun tresor. Com així succeïa més d'una vegada, segons comentava amb un to de sorpresa, admirat ell mateix de la sort d'aquella captura rellevant. No és un mèrit menor la pulcritud de les preparacions i de l'etiquetatge (molt meritori aquest darrer abans de l'ús de l'ordinador),

Figura 2. A Ribera d'Ebre (2002) (Foto S. Pagola-Carte).

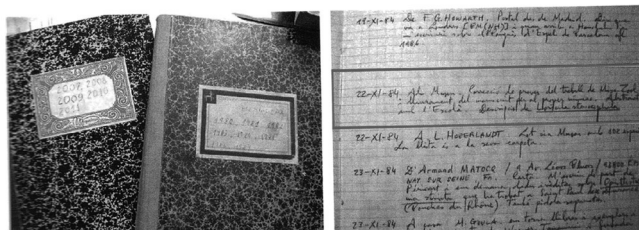

Figura 3. Els dietaris amb les anotacions de la seva activitat amb els heteròpters. (Foto E. Ribes).

probablement perquè les seves mans estaven molt ensinistrades als moviments precisos per exercir amb eficàcia i èxit la seva professió de dentista.

En Jordi era extremadament meticulós. De nou segurament pel seu aprenentatge com a metge, tenia per costum portar un dietari (Fig. 3) on anotava tot el que succeïa i era rellevant pels heteròpters: conclusions del seu treball, temes pendents, idees per desenvolupar, resum de les cartes rellevants que havia rebut, les respostes seves, detalls de captures, etc., etc., etc... un autèntic resum de la història de l'heteropterologia com a mínim europea en els aproximadament darrers 60 anys.

Casat l'any 1969 amb la biòloga Josefina Español, filla de Francesc, van tenir una filla, l'Eva, que també va triar la carrera de biologia (Fig. 4). En Jordi va tenir en la seva esposa, i més tard també en la seva filla un recolzament continuat a les seves tasques entomològiques, que marcaven la vida familiar. Pare i filla són coautors de nombrosos treballs, tant faunístics com taxonòmics. A més, l'Eva va doctorar-se per la Universitat de Barcelona amb una investigació sobre els heteròpters de Collserola, cosa que com és natural plagué molt als seus pares i avis, pel que suposava de continuació de la tradició entomològica a la família.

Fou soci de la Institució Catalana d'Història Natural (que el nomenà soci d'honor el 2 de juliol de 2015), de la Asociación Española de Entomología, de la Sociedad Entomológica Aragonesa, de la Gipuzkoako Entomologia Elkarte/Asocia-

Figura 4. Amb la seva esposa Josefina Español, i la seva filla Eva (1974). (Foto: família).

ció Giprokoana de Entomologia, de la Société Entomologique de France, de la International Heteropterists' Society, de la Société Royale Entomologique de Belgique, i dels Amics del Museu de Zoologia de Barcelona.

L'extensa collecció i la no menys extensa biblioteca d'en Jordi, que és el que ens queda de la seva tasca investigadora, han estat cedides desinteressadament per la seva esposa Josefina i la seva filla Eva al Centre de Recursos de Biodiversitat Animal de la Universitat de Barcelona (CRBA), emplaçat a la Facultat de Biologia. Des d'aquestes ratlles ens hem femress  i en volem donar les gràcies a tots els que ho han fet possible, per què d'aquesta manera s'assegura que aquest preuat patrimoni entomol gic queda degudament conservat i a disposició dels especialistes

La redacció d'aquesta nota ha estat possible gràcies a Merc  Durfort, Hahnes Günther, Ernst Heiss, Juli Pujade-Villar, Eva Ribes, Jean-Claude Streito i M. Ángeles Vázquez per cedir-nos fotografies i contar-nos detalls de la vida de Jordi Ribes; també he de reconèixer a Xanti Pagola-Carte, a més dels motius anteriors, la seva inestimable ajuda en esmenar els errors del llistat bibliogràfic i d'espècies dedicades o descrites i també per la generositat en l' s de materials publicats a Heteropterus Revista d'Entomologia (2011) amb motiu del 80  aniversari de Jordi Ribes.

Marta Goula *

* Universitat de Barcelona, Facultat de Biologia, Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals i IRBLo, Avda. Diagonal 643, 08028-Barcelona (Catalunya). A/e: mgoula@ub.edu

Contribucions científiques

Consignem aquí 156 articles en publicacions periòdiques o volums de congressos (en aquest darrer cas, sempre que no es tracti del resum). Una mica menys de la meitat han aparegut en revistes catalanes o espanyoles, una quarantena en revistes internacionals, gairebé una cinquantena són capítols de llibre, i 3 són llibres. J. Ribes va signar com a únic autor en m s de 50 de les seves publicacions, i més d'un centenar les ha fet en col.laboració, que van produir-se sobre tot a partir del 1988. D'aquestes publicacions compartides, més del 75 % ho estan amb algun de tots els heteropter legs espanyols, mentres que l'altra quarta part les signa amb autors estrangers. On s'escou, s'indiquen els tàxons que s'hi descriuen. El nombre total de tàxons actualment vàlids  s 2 gèneres i 51 espècies i subespècies d'heteròpters.

RIBES, J. 1961. Contribución al estudio de los Reduviidae de Cataluña. I. *Miscell nia Zool gica*, 1 (4): 57-73.

RIBES, J. 1962. *Avance al estudio de los reduvidos de Cataluña*. Actas del 3er Congreso Internacional de Estudios Pirenaicos. Gerona: 151-154.

RIBES, J. 1963. Contribución al estudio de los Reduviidae de Cataluña. II. *Empicoris soror* (Pt.), nueva especie para la fauna europea. *Miscell nia Zool gica*, 1 (5): 45-47.

WAGNER E. & RIBES, J. 1964. Heter pteros. En: Español, F. Sobre el poblamiento entomológico de las islas Medas. *Publicaciones del Instituto de Biologia Aplicada*, 36: 74-80.

RIBES, J. 1965a. Heter pteros. In: Español F. Sobre el poblamiento entomológico de la isla Plana o de Nueva Tabarca. *Publicaciones del Instituto de Biologia Aplicada*, 39: 10-14.

RIBES, J. 1965b. Hémiptères de Majorque. *Rapports et Proc s-verbaux des réunions de la Commission Internationale pour l'Exploration Scientifique de la Mer Méditerranée (C.I.E.S.M.M.)*, 18 (2): 543-544.

RIBES, J. 1965c. Hemípteros de Mallorca. *Publicaciones del Instituto de Biologia Aplicada* 39: 71-95.

RIBES, J. 1965d. Un nuevo *Brachynema* ib rico. *Miscell nia Zool gica*, 2 (1): 59-61.

Brachynema espanyoli J. Ribes, 1965 (València: Alacant; Múrcia). Sinonimitzada a *Brachynema purpureomarginatum triguttatum* Fieber, 1870 a Ribes & Sauleda (1979).

RIBES, J. 1967a. Deux nouveaux Tingidae (Hemiptera, Heteroptera) ib riques. *Miscell nia Zool gica*, 2 (2): 35-39.

Derephysia emmanueli J. Ribes, 1967 (Castella-Lleó: S ria). Sinonimitzada a *Derephysia (Derephysia) foliacea foliacea* (Fallén, 1807) a Péricart (1978).

Dictyla lithospermi J. Ribes, 1967 (Catalunya: Lleida).

RIBES, J. 1967b. Hem pteros de la zona de Algeciras (Cádiz). I. *Miscell nia Zool gica*, 2 (2): 41-46.

RIBES, J. 1968. Notas sobre ar didos ibéricos (Hemiptera, Heteroptera). *Graellsia*, 24: 137-141.

RIBES, J. 1971. Hem pteros de la zona de Algeciras (Cádiz). II. *Miscell nia Zool gica*, 3 (1): 21-26.

RIBES, J. 1972a. *Artheneis wagneri* nov. spec. (Hemiptera, Heteroptera, Lygaeidae). *Miscell nia Zool gica*, 3 (2): 43-45.

Artheneis wagneri J. Ribes, 1972 (Catalunya: Lleida).

RIBES, J. 1972b. Contribution   l' tude des Hémiptères d'Aigües Tortes. *Actes du Quatri me Congr s International d' tudes Pyr n ennes*. Pau-Lourdes (1962).

RIBES, J. 1973. Sobre *Empicoris salinus* (Lindberg, 1932) (Hemiptera, Heteroptera, Reduviidae, Emesinae). *Miscell nia Zool gica*, 3 (3): 33-42.

Empicoris salinus cubitalis J. Ribes 1973. Sinonimitzada a *Empicoris mediterraneus* Hoberlandt, 1956 per Putshkov & Ribes (1992).

RIBES, J. 1974a. Sobre *Piesma rotundata* Horv th, 1906 y formas afines. *Graellsia*, 27 (1971): 79-89.

RIBES, J. 1974b. Hem pteros de la zona de Algeciras (Cádiz). III. *Miscell nia Zool gica*, 3 (4): 11-19.

RIBES, J. 1975. Deux espèces nouvelles du genre *Dictyonota* Curtis (Hemiptera, Tingidae). *L'Entomologiste*, 31 (3): 108-115.

Dictyonota (Kalama) moralesi J. Ribes, 1975 (Illes Canàries: Tenerife). Transferida per Péricart (1982) a *Kalama moralesi* (J. Ribes, 1975)

Dictyonota (Kalama) pardoii J. Ribes, 1975 (Marroc). Sinonimitzada amb *Kalama coquereli* Puton, 1876 per Péricart (1979).

RIBES, J. 1976a. Sobre el género *Noualhieria* Puton 1889 (Hemiptera, Lygaeidae). *Miscell nia Zool gica* 3 (5): 87-96.

Noualhieria herbanica J. Ribes, 1976 (Illes Canàries: Fuerteventura).

RIBES, J. 1976b. Dos miridos nuevos de la provincia de Alicante (Insecta, Heteroptera). *Mediterranea*, 1: 33-46.

Compsidolon (Apsintophylus) saule dai J. Ribes, 1976 (Va-

BIOGRAFIA

- lència: Alacant). Transferida a *Solenoxyphus* per Wagner & Weber (1978); sinonimitzada amb *Psallopsis femoralis* Reuter, 1901 per Carapezza & Ribes (2004).
- Laurinia elongata*** J. Ribes, 1976 (València: Alacant). Sinonimitzada amb *Laurinia camponotidia* (Lindberg, 1940) per Linnavuori (1996).
- RIBES, J. 1977a. *Heteròpters cavernícoles*. Comunicacions 6è Simposi d'Espeleologia i Biospeleologia, Terrassa: 121-124.
- RIBES, J. 1977b. Avance a la revisió del gènere *Brachynema* Mulsant & Rey, 1852 (Het., Pentatomidae). *Miscel·lània Zoològica*, 4 (1): 135-137.
- RIBES, J. 1977c. Un mirido nuevo y otro ya conocido del País Valenciano (Insecta, Heteroptera). *Mediterranea* 2: 29-34.
- Agnocoris eduardi*** J. Ribes 1977 (València: Castelló).
- RIBES, J. 1978a. Una especie nueva de Canarias del género *Dictyonota* Ct. (Heteroptera, Tingidae). *Vieraea* 7 (2): 109-114.
- Dictyonota (Kalama) oromii*** J. Ribes, 1978 (Illes Canàries: Fuerteventura); actualment *Kalama oromii* (J. Ribes, 1978).
- RIBES, J. 1978b. Un mirido nuevo de las islas Selvagens (Insecta, Heteroptera). P. 139-144. In: F. García-Talavera (Ed.). *Contribución al estudio de la Historia Natural de las Islas Salvajes*. Museo de Ciencias Naturales. Cabildo Insular de Santa Cruz de Tenerife. 209 p.
- Phytocoris (Eckerleinus) selvagensis*** J. Ribes, 1978 (Madeira, Selvagem Grande).
- RIBES, J. 1978c. Miridos interesantes de la provincia de Soria (Castilla) (Insecta, Heteroptera). *Miscel·lània Zoològica* 4 (2): 51-75.
- Macrotylus (Alloeonycha) josephinae*** J. Ribes, 1978 (Castella-Lleó: Sòria).
- Orthotylus junipericola castellanus*** J. Ribes 1978 (Castella-Lleó: Sòria).
- RIBES, J. 1978d. Ocho Phylinae nuevos para Cataluña (Heteroptera, Miridae). *Boletín de la Asociación Española de Entomología*, 2: 25-31.
- RIBES, J. 1978e. Heteròpters nous o interessants per als Països Catalans. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 42 (Sec. Zool., 2): 83-88.
- RIBES, J. 1979. Hemipteros de la zona de Algeciras (Cádiz). IV. *Miscel·lània Zoològica*, 5: 69-75.
- RIBES, J. & SAULEDA, N. 1979. Heteròpteros de Alicante y zonas adyacentes. *Mediterranea*, 3: 123-158.
- RIBES, J. 1980. Un insecte nord-americà que ataca els plàtans. *Revista de Girona*, 93: 299-301.
- RIBES, J. 1981. Heteròpters d'un biòtop halòfil relict de la Catalunya continental. *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 2: 77-86.
- BAENA M. & RIBES, J. 1982. Dos heteròpteros acuáticos nuevos para la fauna española. *Boletín Asociación Española de Entomología*, 5 (1981): 37-40.
- RIBES, J. 1982a. Hemipteros del nord de Catalunya nous o interessants per a la fauna ibèrica. *Miscel·lània Zoològica*, 6 (1980): 45-57.
- RIBES, J. 1982b. Hemipteros del norte de Cataluña nuevos o interesantes para la fauna ibèrica. *Pirineos*, 117: 35-47.
- ESPAÑOL F. & RIBES, J. 1983. Una nueva especie troglòbia de Emesinae (Heteroptera, Reduviidae) de las Islas Canarias. *Speleon*, 26-27 (1983): 57-60.
- Collartida anophthalma*** Español & J. Ribes, 1983 (Illes Canàries: El Hierro).
- RIBES, J. 1983. Nuevos datos sobre heteròpteros de las Islas Canarias. *Miscel·lània Zoològica*, 7 (1981): 67-74.
- Dicyphus (Dicyphus) baezi*** J. Ribes, 1983 (Illes Canàries: Gomera).
- RIBES, J. 1984a. *Heteroptera of Eivissa and Formentera*. P 365-376. In: Kuhbier, H.; Alcover, J. A.; Guerau d'Arellano Tur (eds.). *Biogeography and Ecology of the Pityusic Islands*. Dr. W. Junk Publisher. The Hague. 704 p.
- RIBES, J. 1984b. Troballes noves o remarcables d'hemipters per a Catalunya. *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 3: 105-115.
- RIBES, J. 1984c. Un *Brachysteles* Mulsant & Rey, 1852, nouveau de la Catalogne (Hemiptera, Anthocoridae). *Miscel·lània Zoològica*, 8: 101-103.
- Brachysteles espanyoli*** J. Ribes, 1984 (Catalunya: Tarragona).
- RIBES, J. 1985. Une espèce nouvelle de Microphysidae des Îles Canaries (Insecta, Heteroptera). *Miscel·lània Zoològica*, 9: 261-263.
- Loricula (Loricula) stenocephala*** J. Ribes, 1985 (Illes Canàries: Fuerteventura)
- RIBES, J. 1986a. Noves dades sobre heteròpters ibèrics. *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 4: 156-164.
- RIBES, J. 1986b. *Heteroptera*. P. 309. In: Pedrocchi J.; Lantero J.M. (dirs.). *Enciclopedia Temática de Aragón*. Vol 2: Fauna. Zaragoza. 350 p.
- RIBES, J. & GOULA M. 1986. Dr. E. Wagner's entomological collection: Miridae (Insecta, Heteroptera) preserved in the Zoologisches Institut Hamburg (FRG). *Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum Hamburg*, 8: 243-335.
- RIBES, J. 1987a. *Els Heteròpters: bernats i xinxes o escarabats xinesos*. P. 216-243. In: Blas, M. (coord.). *Història Natural dels Països Catalans*. Vol. 10: Artròpodes II – Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 547 p.
- RIBES, J. 1987b. Un nouvel Emesinae troglòphile indo-malais (Het., Reduviidae). *Revue Suisse de Zoologie*, 94 (2): 251-256.
- Bagauda furcosus*** J. Ribes, 1987 (Malàisia).
- RIBES, J. 1988a. Un nouvel *Holcostethus* à tylus libre (Heteroptera, Pentatomidae). *Miscel·lània Zoològica*, 10: 141-147.
- Holcostethus evae*** J. Ribes 1988 (Catalunya: Lleida).
- RIBES, J. 1986c. Cita d'un representant de la família Ceratocombidae Dohrn, 1859, sensu Štys 1970 (Insecta, Heteroptera) a la Península Ibèrica. *Miscel·lània Zoològica*, 10: 382-384.
- RIBES, J. 1988a. Heteròpteros de la zona de Algeciras (Cádiz). V. *Miscel·lània Zoològica*, 12: 133-145.
- RIBES, J. 1988b. *Loricula freyi* (Lindberg, 1932) (Heteroptera, Microphysidae) nueva para la fauna ibèrica. *Miscel·lània Zoològica*, 12: 363-364.
- RIBES, J. & VELA M. 1988. Un nuevo *Eurydema* Lp. ibèrico (Insecta, Heteroptera, Pentatomidae). *Orsis*, 3: 133-143.
- Eurydema ferreri*** J. Ribes & J. M. Vela 1988 (Andalusia: Màlaga). Sinonimitzada amb *Eurydema nana* De la Fuente, 1970 per Péricart & Ribes (2004).
- RIBES, J. 1989. Citacions d'heteròpters de la República de Corea. *Miscel·lània Zoològica*, 13: 189-191.
- RIBES, J. 1990. Miscel·lània hemipterològica ibèrica (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 6 (1989): 19-35.
- RIBES, J. 1991. Un *Orthotylus* ibèric nou (Heteroptera, Miridae). *Bulletin et Annales de la Société Royale Belge d'Entomologie*, 127: 207-210.
- Orthotylus (Pachylops) blascoi*** J. Ribes 1991 (Aragó: Saragossa)
- GOULA, M. & RIBES, J. 1992. Check-list of Miridae of Catalonia (NE Iberian Peninsula). *Proceedings of the 4th European Congress of Entomology/XIII. International Symposium für die Entomofaunistik Mitteleuropas* (1991): 631-633.
- HEISS, E. & RIBES, J. 1992. Additions to the Heteroptera-fauna of the Canary Islands. I. *Boletim do Museu Municipal do Funchal*, 44 (238): 77-102.
- PÉRICART J. & RIBES, J. 1992. Quelques nouvelles synonymies et désignations de lectotypes dans le genre *Geocoris* (Heteroptera, Lygaeidae, Geocorinae). *Revue Française d'Entomologie* (N.S.), 14 (2): 77-81.

- PUTSHKOV, P.V. & RIBES, J. 1992. Quelques observations sur les *Empicoris* d'Espagne, avec la description d'*E. tabellarius* sp. n. (Heteroptera, Reduviidae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 97 (3): 247-256.
- Empicoris tabellarius* J. Ribes & P. V. Putshkov, 1992 (Catalunya: Barcelona).
- RIBES, J. 1992. Un nuevo Mirinae de las Islas Azores (Heteroptera, Miridae). *Vieraea*, 21: 137-144.
- Pinalitus oromii* J. Ribes 1992 (Açores, Ilha do Pico).
- RIBES, J. & SCHMITZ, G. 1992. Révision du genre *Brachynema* Mulsant & Rey, 1852 (Heteroptera, Pentatomidae, Pentatominae). *Bulletin et Annales de la Société Royale Belge d'Entomologie*, 128: 105-166.
- Chalazonotum* J. Ribes & Schmitz, 1992 (Japó: Kohotoke). Tipus generis: *Chalazonotum ishiharai* (Linnavuori, 1961).
- Socantestia* J. Ribes & Schmitz, 1992 (Iemen: Socotra). Tipus generis: *Socantestia balfouri* (Distant, 1903).
- RIBES, J. 1993a. Miríds interessants de Catalunya i Aragó (Heteroptera, Miridae). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 7 (1992): 13-21.
- RIBES, J. 1993b. *Els Heteròpters*. P. 361-364. In: Alcover, J.A.; Ballesteros, E.; Fornós, J.J. (eds.). *Història Natural de l'Arxipèlag de Cabrera*. Consell Superior d'Investigacions Científiques. Editorial Moll. 789 p.
- ÉHANNO, B. & RIBES, J. 1994. Compléments à la faune de France et des pays voisins: Espagne (Catalogne), Andorre, des Héteroïptères Miridae Hahn, 18. V: 2-7. Des espèces du genre *Dimorphocoris* Reuter, 1891 (Halticinae, Halticini, Laboparia). *Bulletin de la Société Scientifique de Bretagne*, 64 (1-4) (1993): 5-208.
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) carayoni* Ehanno & J. Ribes, 1993 (França: Hautes-Pyrénées).
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) durfortae* Ehanno & J. Ribes, 1993 (Catalunya: Lleida; i França: Hautes-Pyrénées).
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) ehannoi* J. Ribes & E. Ribes, 2001 (Marroc).
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) goulae* Ehanno & J. Ribes, 1993 (Catalunya, nombroses localitats).
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) josephinae* Ehanno & J. Ribes, 1993 (Catalunya: Barcelona).
- Dimorphocoris obachi* Ehanno & J. Ribes, 1993 (Catalunya: Barcelona).
- PÉRICART, J. & RIBES, J. 1994. Contribution à l'étude des *Plinthis* ibériques (Heteroptera, Lygaeidae). *L'Entomologiste*, 50 (4): 243-249.
- Plinthis magnieni* Péricart & J. Ribes, 1994 (Aragó: Saragossa).
- RIBES, J. & RIBES, E. 1994. Quelques Miridae intéressants du Tafilalt (Maroc sud-est) (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 8 (1993): 3-12.
- Phytocoris (Compsocorocoris) arenivagus* J. Ribes & E. Ribes, 1994 (Marroc).
- GOULA, M. & RIBES, J. 1995. Lista de especies de los Miridae de Cataluña (Insecta, Heteroptera). *Boletín de la Asociación española de Entomología*, 19 (1-2): 175-217.
- RIBES, J. & GOULA, M. 1995. *Heteròpters*. P. 37-67. In: Barrientos, J.A. (ed.). *El patrimoni biològic del Montseny*. Catàlegs de flora i fauna. 2. Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. 85 p.
- HEISS, E., HEYDEN, T.V.D., RIBES, J. & RIEGER, Ch. 1996. Nachtrag zur Heteropterenfauna der Kanarischen Inseln IV (Insecta, Heteroptera). *Linzer biologische Beiträge*, 28: 1117-1148.
- RIBES, J. & PÉRICART, J. 1996. *Myrmedobia ? blascoi*, espèce nouvelle espagnole de Microphysidae à femelle macroptère (Heteroptera). *Zapateri Revista Aragonesa de Entomología*, 5 (1995): 3-6.
- Myrmedobia blascoi* J. Ribes & Péricart, 1996 (Aragó: Saragossa); actualment *Loricula (Myrmedobia) blascoi* (J. Ribes & Péricart, 1996).
- RIBES, J., BLASCO-ZUMETA, J. & RIBES, E. 1997. Heteroptera de un sabinar de *Juniperus thurifera* L. en Los Monegros (Zaragoza, España). *Monografías de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 2: 1-127.
- Dicyphus (Dicyphus) tumidifrons* J. Ribes, 1997 (Aragó: Saragossa).
- RIBES, J. & GOULA, M. 1997. Catalogus entomofauna aragonesa. Miridae. Sociedad Entomológica Aragonesa. *Catalogus*, 16: 15-23.
- RIBES, J. & RIBES, E. 1997a. Adiciones a los heterópteros de las Islas Canarias III. *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 9 (1995): 161-174.
- RIBES, J. & RIBES, E. 1997b. El complejo *Tuponia mixticolor* (Costa, 1862) (Heteroptera, Miridae, Phyllinae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 64 (1996): 111-121.
- RIBES, J. & RIBES, E. 1997c. Une nouvelle synonymie (Heteroptera, Miridae, Phyllinae). *Nouvelle Revue d'Entomologie (N.S.)*, 14: 140.
- HEISS, E. & RIBES, J. 1998. *Macrolophus pericarti* sp. n., a peculiar new species from Canary Islands (Heteroptera, Miridae). *Linzer biologische Beiträge*, 30 (1): 447-453.
- Macrolophus pericarti* Heiss & J. Ribes, 1998 (Illes Canàries: Tenerife, La Palma).
- RIBES, J., OROMÍ, P. & RIBES, E. 1998. Una nueva *Collartida* Villiers, 1949, subterránea de La Palma, Islas Canarias (Heteroptera, Reduviidae, Emesinae). *Vieraea*, 26 (1997): 99-105.
- Collartida tanausu* J. Ribes, Oromí & E. Ribes, 1998 (Illes Canàries: La Palma).
- RIBES, J. & RIBES, E. 1998. *Onychomiris victoriae*, genre nouveau et espèce nouvelle d'Espagne (Hemiptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France* 103: 79-82.
- Onychomiris victoriae* J. Ribes & Ribes, 1998 (Aragó: Saragossa). Sinonimitzat a *Orthotylus (Pseudorthotylus) bilineatus* (Fallén, 1807) per Goula & Ribes (2008).
- PUTSHKOV, P. V., RIBES, J. & MOULET, P. 1999. Révision des *Empicoris* Wolff d'Europe (Heteroptera, Reduviidae, Emesinae). *Annales de la Société Entomologique de France (N.S.)*, 35 (1): 31-70.
- RIBES, J., BLASCO-ZUMETA, J. & RIBES, E. 1999. Especies interesantes de heterópteros de Los Monegros (Insecta, Heteroptera). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 24 (1998): 175-176.
- BORGES, P. A. V., ENGHOFF, H., ERBER, D., ILHARCO, F. A., MONSERRAT, V. J., QUARTAU, J. A., RIBES, J., SERRANO, A., VIEIRA, V., WUNDERLICH, J. & ZUR STRASSEN, R.. 2000. New records for the Azorean Arthropod fauna. *Açoreana*, 9 (2): 117-138.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2000a. Noves dades d'hemipters per a Catalunya i territoris limítrofs (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia. ICHN-SCL*, 10 (1997): 5-29.
- Pachyxyphus yelamosi* J. Ribes & E. Ribes 2000 (Catalunya: Lleida).
- RIBES, J. & RIBES, E. 2000b. Contribution à l'étude du genre *Phytocoris* Fallén, 1814. Synonymie nouvelle et description de *P. (Compsocorocoris) vallhonrati* n. sp. (Heteroptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 104 (5) (1999): 467-472.
- Phytocoris (Compsocorocoris) vallhonrati* J. Ribes & E. Ribes, 2000 (Castella-Lleó: Zamora)
- RIBES, J. & RIBES, E. 2000c. Una nueva *Hyoidea* Reuter, 1876 ibérica (Heteroptera, Miridae, Orthotylinae). *Boletín de la*

BIOGRAFIA

- Asociación Española de Entomología*, 24 (3-4): 51-57.
- Hyoidea flavolimbata*** J. Ribes & E. Ribes, 2000 (Aragó: Saragossa).
- RIBES, E. & RIBES, J. 2001a. Clarícies sobre hemipters de la ciutat de Barcelona i voltants (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 11 (1999): 109-128.
- RIBES, E. & RIBES, J. 2001b. *Tuponia pictiscutum*: Un insecte que només viu a Flix. *Aljub*, 10: 9-10.
- RIBES, J. & BORGES, P. A. V. 2001. A new subspecies of *Orthotylus junipericola* Linnavuori, 1965 (Insecta, Heteroptera) from the Azores. *Arquipélago*, 18 (A): 1-4.
- Orthotylus junipericola attilioi*** J. Ribes & Borges, 2001 (Açores: Terceira).
- RIBES, J. & HEISS, E. 2001. On Ibero-Canarian *Phytocoris* subgen. *Compsocerochoris* with description of a new species from Canary Islands (Heteroptera, Miridae). *Linzer Biologische Beiträge*, 33 (1): 625-636.
- Phytocoris (Compsocerochoris) riegeri*** J. Ribes & Heiss, 2001 (Illes Canàries: Gran Canaria).
- RIBES, J. & RIBES, E. 2001a. *Campyloneuroopsis fulva* n. sp., une espèce nouvelle des îles Canaries (Heteroptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 106 (1): 61-64.
- Campyloneuroopsis fulva*** J. Ribes & E. Ribes, 2001 (Illes Canàries: Roque del Este).
- RIBES, J. & RIBES, E. 2001b. Une espèce nouvelle de *Dimorphocoris* Reuter, 1890 du Maroc (Heteroptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 106 (4): 423-425.
- Dimorphocoris (Dimorphocoris) ehannoi*** J. Ribes & E. Ribes, 2001 (Marroc)
- RIBES, J. & RIBES, E. 2001c. Lista de especies de Heteroptera del Parque de Collserola, Barcelona. *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 29: 69-78.
- STEFANESCU, C. & RIBES, J. 2001. Una larva d'*Iphiclides podalirius* (Lepidoptera: Papilionidae) depredada per *Picromerus bidens* (Heteroptera, Pentatomidae, Asopinae). *Butlletí de la Societat Catalana de Lepidopterologia*, 86 (2000): 33-35.
- RIBES, J. & PÉRICART, J. 2002. Découverte du sexe ♂ de *Myrmedobia ? blascoi* Ribes & Péricart, 1995 et bref retour sur la question. *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 31: 35-36.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2002a. Míridos del Principado de Andorra no citados en el "Catalogue of Palaearctic Heteroptera". *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 31: 113-114.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2002b. A new Iberian *Phytocoris* Fallén, 1814 from the Balearic archipelago, Spain (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 70: 105-109.
- Phytocoris (Compsocerochoris) degregorioi*** J. Ribes & E. Ribes, 2002 (Illes Balears: Formentera).
- JIMÉNEZ, P. J., RIBES, E., RIBES, J., ROFES, J. & SOLÀ, C. 2003. Dades preliminars sobre els hemipters terrestres de la Reserva Natural de Sebes i meandre de Flix i el seu entorn, Ribera d'Ebre (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 12 (2001): 167-184.
- PAGOLA-CARTE, S., ZABALEGUI, I. & RIBES, J. 2003. First records of Berytidae (Hemiptera: Heteroptera) from the Basque Country. *Heteropterus Revista de Entomología*, 3: 27-31.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2003. Sobre algunos Mirinae de Argelia (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 108 (4): 361-370.
- Closterotomus valcarceli*** J. Ribes & E. Ribes, 2003 (Algèria).
- CARAPEZZA, A. & RIBES, J. 2004. Brevi note: Nuove sinonimie di Miridi della Regione Mediterranea (Heteroptera, Miridae). *Naturalista siciliano* (S. IV), 28 (3-4): 1234-1236.
- MATOCQ, A. & RIBES, J. 2004. Un nouveau *Dicyphus* de l'île de Madère (Heteroptera, Miridae, Bryocorinae, Dicyphini). *Revue Française d'Entomologie (N.S.)*, 26 (1): 43-46.
- Dicyphus (Dicyphus) poneli*** Matocq & J. Ribes, 2004 (Madeira).
- PAGOLA-CARTE, S., ZABALEGUI, I. & RIBES, J. 2004. Some interesting Miridae (Hemiptera: Heteroptera) from the Basque Country. *Heteropterus Revista de Entomología*, 4 (2003): 31-39.
- PÉRICART, J. & RIBES, J. 2004. Deux nouvelles synonymies dans le genre *Eurydema* (Heteroptera, Pentatomidae). *Nouvelle Revue d'Entomologie (N.S.)*, 20 (4): 365-366.
- RIBES, J., PIÑOL, J., ESPADALER, X. & CAÑELLAS, N. 2004. Hererópteros de un cultivo ecológico de cítricos de Tarragona (Cataluña, NE España) (Hemiptera: Heteroptera). *Orsis*, 19: 21-35.
- RIBES, J., SERRA, A. & GOULA, M. 2004. *Catàleg dels heteròpters de Catalunya (Insecta, Hemiptera, Heteroptera)*. Institució Catalana d'Història Natural i Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 128 p.
- JIMÉNEZ, P.J., RIBES, E. & RIBES, J. 2005. Dades addicionals sobre els hemipters terrestres de la Reserva Natural de Sebes i meandre de Flix i el seu entorn, Ribera d'Ebre (Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 13 (2003): 51-60.
- Anotació: aquesta publicació existeix només en la versió electrònica de la revista [<http://www.raco.cat/index.php/SessioEnto/article/view/153650>]
- PAGOLA-CARTE, S., ZABALEGUI, I. & RIBES, J. 2005. Miridae (Hem., Het.) del Parque Natural de Aiako Harria (Gipuzkoa, País Vasco, norte de la Península Ibérica). *Heteropterus Revista de Entomología*, 5: 37-51.
- RIBES, J. & BORGES, P.A.V. 2005. *Hemiptera Heteroptera*. P. 191-193. In: Borges, P.A.V.; Cunha, R.; Grabiell, R.; Martins, A.F.; Silva, L.; Vieira, V. (eds.). Listagem da fauna (Mollusca e Arthropoda) e flora (Bryophyta, Pteridophyta e Spermatophyta) terrestres dos Açores. Direção Regional do Ambiente and Universidade dos Açores, Horta, Angra do Heroísmo and Ponta Delgada. 318 p.
- RIBES, J. & ESCOLÀ, O. 2005. *Leptoglossus occidentalis* Heidemmann, 1910, hemípter neàrtic trobat a Catalunya (Heteroptera: Coreidae). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 13 (2003): 45-50.
- Anotació: aquesta publicació existeix només en la versió electrònica de la revista [<http://www.raco.cat/index.php/SessioEnto/article/view/153649>].
- CHÉROT, F., RIBES, J. & GORCZYCA, J. 2006. A new *Fulvius* species from Azores Islands (Heteroptera: Miridae: Cylapinae). *Zootaxa*, 1153: 63-68.
- Fulvius borgesii*** Chérot, J. Ribes & Gorczyca, 2006 (Açores: Terceira).
- GOULA, M., OROMÍ, P. & RIBES, J. 2006. *Collartida tanausu* J. Ribes, Oromí & E. Ribes 1997. P. 198. In: Verdú, J.R.; Galante, E. (eds.). Libro Rojo de los Invertebrados de España. Dirección General para la Biodiversidad. Ministerio de Medio Ambiente. Madrid. 411 p.
- PAGOLA-CARTE, S., ZABALEGUI, I. & RIBES, J. 2006. Miridae (Hemiptera: Heteroptera) de los Parques Naturales de Aralar e Izki (País Vasco, norte de la Península Ibérica). *Heteropterus Revista de Entomología*, 6: 105-135.
- RIBES, J. 2006. *Polytoxus siculus* (A. Costa 1842). P. 199-200. In: Verdú, J.R.; Galante, E. (eds.). Libro Rojo de los Invertebrados de España. Dirección General para la Biodiversidad. Ministerio de Medio Ambiente. Madrid. 411 p.
- RIBES, J. & BAENA, M. 2006. Two new species of *Dicyphus* Fieber 1858 from the Iberian Peninsula and Canary Islands with additional data about the *D. globulifer*-group of the subgenus

- Brachyceroea* Fieber 1858 (Hemiptera, Heteroptera, Miridae, Bryocorinae). *Denisia*, 19 (N.S.) 50: 589-598.
- Dicyphus (Brachyceroea) heissi*** Baena & J. Ribes, 2006 (Madrid).
- Dicyphus (Brachyceroea) matocqi*** Baena & J. Ribes, 2006 (Portugal: Douro Litoral).
- RIBES, J. & GAPON, D. 2006. Taxonomic review of the genus *Holcogaster* Fieber, 1860 (Heteroptera: Pentatomidae) with the description of the male and female genitalia. *Russian Entomological Journal*, 15 (2): 189-195.
- RIBES, J. & GOULA, M. 2006a. *Orthotylus blascoi* J. Ribes 1991. P. 192-193. In: Verdú, J.R.; Galante, E. (eds.). Libro Rojo de los Invertebrados de España. Dirección General para la Biodiversidad. Ministerio de Medio Ambiente. Madrid. 411 p.
- RIBES, J. & GOULA, M. 2006b. *Solenoxyphus minor* Wagner 1969. P. 195-197. In: Verdú, J.R.; Galante, E. (eds.). Libro Rojo de los Invertebrados de España. Dirección General para la Biodiversidad. Ministerio de Medio Ambiente. Madrid. 411 p.
- RIBES, J., PAGOLA-CARTE, S. & PÉREZ VALCÁRCCEL, J. 2006. Una sinonimia restituida en el género *Holcostethus* Fieber, 1860 (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 39: 407-408.
- RIBES, J., PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, E. 2006. On a new systematic character in genus *Rhaphigaster* Laporte, 1833 and an unnamed groove in Pentatomoidea. *Russian Entomological Journal*, 15 (2): 197-200.
- COSTAS, M., VÁZQUEZ, M.Á., LÓPEZ, T. & RIBES, J. 2007. Nuevos datos de distribución en España de tres especies de piesmátidos (Heteroptera, Piesmatidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 7 (1): 127-130.
- GOULA, M. & RIBES, J. 2007. *Onychomiris victoriae* Ribes & Ribes, description de la femelle et compléments (Heteroptera Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 112 (2): 187-190.
- GÜNTHER, H., PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, J. 2007. *Closterotomus tunetanus* (Wagner, 1942), new record for continental Europe (Hemiptera: Heteroptera: Miridae). *Mitteilungen des Internationalen Entomologischen Vereins Frankfurt am Main*, 32 (3-4): 169-174.
- HEISS, E. & RIBES, J. 2007. Neue Fundmeldungen von Heteropteren von Madeira und den Azoren (Hemiptera, Heteroptera). *Mainzer Naturwissenschaftliche Archiv*, 31: 95-107.
- Stenodema (Stenodema) guentheri*** Heiss & J. Ribes 2007 (Madeira).
- PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, J. 2007a. On some *Orthotylus* s. str. Fieber, 1858, from the Basque Country (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Bulletin de la Société Entomologique de France*, 112 (1): 73-78.
- PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, J. 2007b. Registros interesantes de heterópteros (Hemiptera: Heteroptera) en el País Vasco (norte de la Península Ibérica). *Heteropterus Revista de Entomología*, 7 (1): 25-31.
- RIBES, J., GAPON, D. A. & PAGOLA-CARTE, S. 2007. On some species of *Carpocoris* Kolenati, 1846: new synonymies (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae). *Mainzer Naturwissenschaftliche Archiv*, 31: 187-198.
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2007a. *Brachynema purpureo-marginatum kerzhneri* n. ssp. from Iran (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae), with a key to the "Rassenkreis". *Heteropterus Revista de Entomología*, 7 (1): 19-24.
- Brachynema purpureo-marginatum kerzhneri*** J. Ribes & Pagola-Carte, 2007 (Iran).
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2007b. *Strongylocoris ferreri* n. sp. from Andalusia (Spain), southern Iberian Peninsula (Hemiptera: Heteroptera: Miridae). *Orsis*, 22: 79-84.
- Strongylocoris ferreri*** J. Ribes & Pagola-Carte 2007 (Andalusia: Cadis).
- GESSÉ, F., GOULA, M. & RIBES, J. 2008. *Orthotylus (Pinocapsus) gemmae* Gessé & Goula, 2003. P. 177-178. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- GOULA, M., COSTAS, M., PAGOLA-CARTE, S., BAENA, M., LOPEZ, T., VÁZQUEZ, A., GESSÉ, F., RIBES, J. & RIBES, E. 2008. On some threatened Heteroptera from the Iberian fauna. P. 139-158. In: Grozeva, S.; Simov, N. (eds.). Advances In Heteroptera Research. Pensoft Publishers. Sofia-Moscow. 417 p.
- GOULA, M. & RIBES, J. 2008. Sobre *Orthotylus (Pseudorthotylus) bilineatus* (Fallén, 1807) y *Onychomiris victoriae* J. Ribes & E. Ribes, 1998 (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Nouvelle Revue d'Entomologie (N.S.)*, 25 (1): 77-82.
- GOULA, M., RIBES, J. & RIBES, E. 2008. *Polytoxus siculus* (A. Costa, 1842). P. 179-180. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- GOULA, M., RIBES, J. & RIBES, E. 2008. *Solenoxyphus lepidus* (Puton, 1874) (= *minor* Wagner, 1969). P. 181-182. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, J. 2008. What is *Orthotylus empetri* Wagner, 1977? (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Heteropterus Revista de Entomologia*, 8 (2): 197-206.
- PIÑOL I PASCUAL, J., ESPADALER, X., CAÑELLAS MAS, N., BARRIENTOS ALFAGEME, J. A., MUÑOZ BATET, J., PÉREZ HIDALGO, N., RIBES ESPAÑOL, E. & RIBES, J. 2008. Artròpodos de un campo ecológico de mandarinos. *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 13-14 (2003-2007): 57-72.
- Anotació: aquesta publicació existeix només en la versió electrònica de la revista [<http://www.raco.cat/index.php/SessioEnto/issue/view/14968/showToc>].
- RIBES & E., GOULA, M., RIBES, J. 2008a. *Acalypta nigrina* (Fallén, 1807). P. 167-168. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- RIBES, E., GOULA, M. & RIBES, J. 2008b. *Empicoris xambeui* (Montandon, 1885). P. 173-174. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- RIBES, E., GOULA, M. & RIBES, J. 2008c. *Vibertiola cinerea* (Horváth, 1907). Hemiptera. P. 183-184. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- RIBES, E., RIBES, J. & GOULA, M. 2008. *Dimorphocoris (Dimorphocoris) obachi* Ehanno & Ribes, 1994. P. 171-172. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requereixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- RIBES, J., GOULA GOULA, M., PAGOLA-CARTE, S., GESSÉ SOLÉ, F. & RIBES ESPAÑOL, E. 2008. Addicions i correccions al catàleg dels heteròpters de Catalunya (Insecta, Hemiptera, Heteroptera). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 13-14 (2003-2007): 107-165.
- Anotació: aquesta publicació existeix només en la versió electrònica de la revista [<http://www.raco.cat/index.php/SessioEnto/issue/view/14968/showToc>].
- RIBES, J., GOULA, M. & RIBES, E. 2008. *Dictyla lithospermi* J. Ribes, 1967. P. 169-170. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats

BIOGRAFIA

- que requireixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- RIBES, J. & HEISS, E. 2008. *Hemiptera: Heteroptera*. P. 298-302. In: Borges, P.A.V.; Abreu, C.; Aguiar, A.M.F.; Carvalho, P.; Jardim, R.; Melo, I.; Oliveira P.; Sérgio, C.; Serrano, A.R.M.; Vieira, P. (eds.). Listagem dos fungos, flora e fauna terrestres dos arquipélagos da Madeira e Selvagens. Direcção Regional do Ambiente da Madeira e Universidade dos Açores, Funchal e Angra do Heroísmo. 438 p.
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2008a. *Arocatus longiceps* Stål, 1872, primera cita para la Península Ibérica (Hemiptera, Heteroptera, Lygaeidae). *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 42: 353-354.
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2008b. *Kalama montisclari* n. sp.: Un nuevo tígido de la (sic) Islas Canarias (Hemiptera, Heteroptera, Tingidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 8 (2): 131-135.
- Kalama montisclari* J. Ribes & Pagola-Carte, 2008 (Illes Canàries: Isote Montaña Clara).
- RIBES, J., PAGOLA-CARTE, S. & HEISS, E. 2008. Two new Phylinae (Hemiptera, Heteroptera, Miridae) from the Canary Islands. *Acta Faunistica Entomologica Musei Nationalis Pragae*, 48 (2): 423-431.
- Atomoscelis pictifrons* J. Ribes, Pagola-Carte & Heiss, 2008 (Illes Canàries: Tenerife).
- Systellonotus stysi* J. Ribes, Pagola-Carte & Heiss, 2008 (Illes Canàries: Tenerife).
- RIBES, J., PAGOLA-CARTE, S. & ZABALEGUI, I. 2008. On some Palaearctic Carpocorini (Hemiptera, Pentatomidae, Pentatominae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 8 (2): 155-169.
- RIBES, J., RIBES, E. & GOULAM, M. 2008. *Micronecta (Micronecta) minuscula* Poisson, 1929. Hemiptera. P. 175-176. In: Germain, J. (coord.). Invertebrats que requireixen mesures de conservació a Catalunya [en línia]. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. 268 p.
- COSTAS, M., VÁZQUEZ, M.Á., RIBES, J., LÓPEZ, T. & BONET, M. 2009. Los berítidos de la Península Ibérica (Hemiptera, Heteroptera), Berytidae Fieber, 1851. *Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural Sección Biología*, 103 (1-4): 71-85.
- GESSÉ, F., RIBES, J. & GOULA, M. 2009. *Belonochilus numenius*, the sycamore seed bug, new record for the Iberian fauna. *Bulletin of Insectology*, 62 (1): 121-123.
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2009a. A bizarre new species of *Phytocoris* (*Ktenocoris*) from the Balearic Islands (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 9 (1): 17-23.
- Phytocoris* (*Ktenocoris*) *pseudocellatus* J. Ribes & Pagola-Carte, 2009 (Illes Balears: Formentera).
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2009b. Clave de identificación de las especies euromediterráneas de *Carpocoris* (Hemiptera, Heteroptera, Pentatomidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 9 (1): 45-48.
- GARCÍA-BECERRA, R., RIBES, J., OROMÍ, P. & RIBES, E. 2011. *Collartida tanausu* Ribes, Oromí y Ribes 1998. P. 397-402. In: Verdú, J.R.; Numa, C.; Galante, E. (eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España (especies vulnerables), volumen I: Artrópodos. Dirección General de Medio Natural y Política Forestal, Ministerio de Medio Ambiente, Medior Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- GOULA, M. & RIBES J. 2011. *Solenoxyphus lepidus* (Puton, 1874). P. 392-396. In: Verdú, J.R.; Numa, C.; Galante, E. (eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España (especies vulnerables), volumen I: Artrópodos. Dirección General de Medio Natural y Política Forestal, Ministerio de Medio Ambiente, Medior Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- PAGOLA-CARTE, S. & RIBES J. 2011. *Orthotylyus (Orthotylyus) siuranus* (Wagner, 1964). P. 379-383. In: Verdú, J.R.; Numa, C.; Galante, E. (eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España (especies vulnerables), volumen I: Artrópodos. Dirección General de Medio Natural y Política Forestal, Ministerio de Medio Ambiente, Medior Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- RIBES, J., GOULA, M. & PAGOLA-CARTE, S., 2011. *Orthotylyus (Pachylops) blascoi* (J. Ribes 1991). P. 384-387. In: Verdú, J.R.; Numa, C.; Galante, E. (eds.). Atlas y Libro Rojo de los invertebrados amenazados de España (especies vulnerables), volumen I: Artrópodos. Dirección General de Medio Natural y Política Forestal, Ministerio de Medio Ambiente, Medior Rural y Marino. Madrid. 719 p.
- PIÑOL, J., RIBES, E., RIBES, J. & ESPADALER, X. 2012. Long-term changes and ant-exclusion effects on the true bugs (Hemiptera: Heteroptera) of an organic citrus grove. *Agriculture, Ecosystems and Environment*, 158: 127-131.
- RIBES, J. & PAGOLA-CARTE, S. 2013. *Hémiptères Pentatomoidea euro-méditerranéens. Volume 2: Pentatominae (suite)*. Faune de France 96. Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles. Paris. 423 p.
- PAGOLA-CARTE, S. & RIBES, J. 2013. *Lygaeosoma streittoi* n. sp. from southern Iberian Peninsula (Hemiptera: Heteroptera: Lygaeidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 13 (2): 103-115.
- Lygaeosoma streittoi* Pagola-Carte & J. Ribes, 2013 (Andalusia: Granada).

Altres contribucions

Aquest apartat és una miscel·lània d'escrits on conviuen ressenyes bibliogràfiques, notes necrològiques, resums de congressos o escrits de divulgació.

- ESPAÑOL, F. & RIBES, J. 1961. Notas bibliográficas. Stichel W. 1961. Illustrierte Bestimmungstabellen der Wanzen II. Europa, Berlin-Hermsdorf, Martin-Luther-Straße 39, 1955-1961. *Miscel·lània Zoològica*, 1 (4): 184-185.
- RIBES, J. 1967. Notas bibliográficas. Wagner E. 1966. Wanzen oder Heteropteren I. Pentatomorpha. *Miscel·lània Zoològica*, 2 (2): 117.
- RIBES, J. 1969a. Notas bibliográficas. Wagner E. 1967. Wanzen oder Heteropteren II. Cimicomorpha. *Miscel·lània Zoològica*, 2(4): 69.
- RIBES, J. 1969b. Notas bibliográficas. Wygodzinsky P. 1966: A monograph of the Emesinae. *Miscel·lània Zoològica*, 2 (4): 69-70.
- ESPAÑOL, F. & RIBES, J. 1973. In memoriam. M. González. *Miscel·lània Zoològica*, 3 (3): 103-104.
- RIBES, J. 1973. In memoriam. K. H. C. Jordan. *Miscel·lània Zoològica*, 3 (3): 105-106.
- RIBES, J. 1974. Notas bibliográficas. Péricart J. 1972. Hémiptères Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidae de l'Ouest-paléarctique. *Miscel·lània Zoològica*, 3 (4): 187-189.
- RIBES, J. 1976. Notas bibliográficas. Wagner E. 1973. Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Inseln (Hem., Het.). *Miscel·lània Zoològica*, 3 (5): 252-253.
- RIBES, J. 1977a. Notas bibliográficas. Villiers, A. 1977. Hémiptères de France. *Miscel·lània Zoològica*, 4 (1): 305-306.
- RIBES, J. 1977b. In memoriam. H. Eckerlein. *Miscel·lània Zoològica*, 4 (1): 308-309.
- ESPAÑOL, F. & RIBES, J. 1979. Nota necrològica: E. Wagner. *Miscel·lània Zoològica*, 5: 195.
- RIBES, J. 1979. Recensions bibliogràfiques. Villiers A. 1977: L'Entomologiste amateur. *Miscel·lània Zoològica*, 5: 192-193.
- RIBES, J. 1988a. *Apunts biogràfics*. In: Quaderns monogràfics:

- Francesc Español i Coll. *Quaderns de Vilaniu*, 14: 5-8.
- RIBES, J. 1988b. Comentarios bibliográficos. J. Péricart: Hémiptères Nabidae d'Europe occidentale et du Maghreb. *Boletín de la Asociación Española de Entomología*, 12: 369-370.
- RIBES, J. 1990. Comentarios bibliográficos. J. Péricart: Hémiptères Saldidae et Leptopodidae d'Europe occidentale et du Maghreb. *Boletín de la Asociación Española de Entomología*, 14: 282-283.
- RIBES, J. & RIBES, E. 1995. Novedades bibliográficas. Moulet, P. 1995. Hémiptères Coreoidea euro-méditerranéens. *Zapateri*, 5: 186-187.
- RIBES, J. & RIBES, E. 1998. Novedades bibliográficas. Péricart, J. 1998. Hémiptères Lygaeidae euro-méditerranéens. *Zapateri*, 8: 214-215.
- GOULA M, RIBES, J. & RIBES, E. 2001. Catalogue of the Heteroptera of Catalonia (pòster). *Second Quadrennial Meeting of the International Heteropterists' Society, St. Petersburg 2002, Abstracts*: 22.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2002. Checklist of Heteroptera of the Collserola Park (Barcelona, Catalonia, Spain). *Second Quadrennial Meeting of the International Heteropterists' Society, St. Petersburg 2002, Abstracts*: 50.
- RIBES, J. & RIBES, E. 2005. Heteròpters nouvinguts a Catalunya. Resum. *Sessió científica sobre invertebrats i medi ambient, Cervelló 2003-2005, Abstracts*: 25.
- GOULA, M., BAENA, M., COSTAS, M., GESSÉ, F., LÓPEZ, T., OROMÍ, P., PAGOLA-CARTE, S., RIBES, J., RIBES, E. & VÁZQUEZ, Á. 2006. Red List of Spanish Heteroptera. *Third Quadrennial Meeting of the International Heteropterists' Society, Wageningen 2006, Abstracts*: 20-21.

Tàxons dedicats a Jordi Ribes

La vàlua científica i el caràcter afable de Jordi Ribes s'han conjugat per desvetllar el fet que molts col·legues i amics heteroperòlegs li manifestessin la seva simpatia dedicant-li tàxons de diferents rangs, i fins i tot ordres. A la llista que segueix, ordenada alfabèticament per famílies i gèneres dins de cada família, també s'hi posen les que amb els anys han acabat en sinòmia.

Coleoptera

Ptinidae

Gastrallus ribesi Español, 1992.

Curculionidae

Dichotrachelus ribesi González, 1964.

Sitona (Coelositona) ribesi González, 1971.

Tenebrionidae

Phylan ribesi ribesi Español, 1968.

Neuroptera

Coniopterygidae

Semidalis ribesi Ohm, 1973. Sinonimitzada a *Semidalis vicina* (Hagen, 1861) per Meinander (1972).

Heteroptera

Anthocoriadae

Brachypicritus ribesi Popov, Herczek & Brožek 2011. Espècie fòssil.

Aradidae

Ribesaptera Heiss, 2011 [espècie tipus: *Ribesaptera elongata* Heiss, 2011].

Coreidae

Leptoscelis ribesi Brailovsky & Barrera, 2011.

Cydnidae

Shillukia ribesi Pluot-Sigwalt & Magnien, 2011

Lygaeidae

Nysius ribesi Wagner, 1965. Sinonimitzat a *Nysius ericae* (Schilling, 1829) per Schmitz & Péricart (1993).

Plithisus (Plinthisus) jordiribesi Rieger & Pagola-Carte, 2011.

Miridae

Afrovannius jordi Gorczyca, 2011.

Campylomma ribesi Goula, 1986.

Compsidolon (Apsinthophylus) ribesi Linnavuori, 1972. Sinonimitzada a *Compsidolon (Apsinthophylus) balachowskyi* (Wagner, 1958) per Wagner (1976b: 149).

Kundakimuka ribesi Cassis, Tarnic & Symonds, 2011.

Macrotylus (Alloeonycha) ribesi Carapezza, 1994.

Macrotylus (Macrotylus) jordii Streito, 2011.

Nasocoris jordiribesi Matocq, 2011.

Orthotylus (Pachylops) jordii Pagola-Carte & Zabalegui, 2006

Orthotylus (Pachylops) ribesi Wagner, 1976a

Phytocoris (Compsocorocoris) ribesi Wagner, 1969

Phytocoris jordii Carpintero & Chérot, 2011.

Platycranus (Genistocapsus) jordii Günther, 2011.

Ribesophylus Wagner, 1966 (Tipus generis: *Atractotomus striatus* Wagner, 1965). Sinonimitzat per Seidenstücker, 1968: 33 = *Opisthotaenia* Reuter, 1901; i transformat en subgènere per Wagner & Weber, 1978: 87.

Vairocanamiris jordiribesi Yasunaga, 2011

Pentatomidae

Elanela jordi Grazia & Greve, 2011

Stenozygum (Stenozygum) jordiribesi Carapezza, 2011

Triplatyx ribesi Kment, 2011.

Reduviidae

Oncocephalus ribesi Moulet, 2011

Reduvius ribesi P.V. Putshkov & Moulet, 2003

Rodepirea ribesi Chlond, 2011

Rhopalidae

Stictopleurus ribesi Göllner-Scheiding, 1975

Schizopteridae

Schizoptera (Lophopleurum) ribesi Costas, López & Vázquez, 2015.

Tessaratomidae

Pygoplatys (Pygoplatys) jordii Magnien, 2011.

Tingidae

Kalama ribesi (Péricart, 1979) [Descrita com *Dictyonota (Kalama) ribesi*]

Monostira ribesi Wagner, 1961. Sinonimitzada a *Monostira unicostata* (Mulsant & Rey, 1852) per Péricart 1981: 229.

Monostira ribesi alni Wagner, 1961 Sinonimitzada a *Monostira unicostata* (Mulsant & Rey, 1852) per Péricart 1981: 229.

Monostira ribesi var. nigra Wagner, 1961 Sinonimitzada a *Monostira unicostata* (Mulsant & Rey, 1852) per Péricart 1981: 229.

Tingis (Tropidocheila) ribesi Golub & Linnavuori, 2011.

BIOGRAFIA

Bibliografia relacionada amb les espècies dedicades a en Jordi Ribes

- BRAILOVSKY, H., BARRERA, E. 2011. Two new species of *Leptoscelis* from South America (Hemiptera: Heteroptera: Coreiidae: Leptoscelini). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 195-199.
- CARAPEZZA, A. 1994. New species of Phylinae from Spain, Italy and Iran (Insecta: Heteroptera: Miridae). *Naturalista Siciliano (S. IV)*, 18: 277-286.
- CARAPEZZA, A. 2011. *Stenozygum (s.str.) jordiribesi* sp. nov., a new species of Strachiini from the island of Socotria (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 201-207.
- CARPINTERO, D.L. & CHÉROT, F. 2011. Una nueva especie de *Phytocoris* Fallén, 1814 (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) de la República Argentina. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 209-214.
- CASSIS, G. TATARNIC, N, SYMONDS, C. 2011. Systematics of the moth larval-feeding genus *Kundakimuka* Cassis (Hemiptera: Heteroptera: Miridae: Deraeocorinae: Termatophylini). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 215-225.
- CHLOND, D. 2011. A new species of the Madagascan genus *Rodepirea* Villiers, 1962 (Hemiptera: Heteroptera: Reduviidae: Physoderinae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 235-240.
- COSTAS, M., LÓPEZ, T. & VÁZQUEZ, M. Á. 2015. *Schizoptera (Lophopleurum) ribesi* (Heteroptera: Schizopteridae), nueva especie del Parque Nacional de la Isla de Coiba, Panamá. *Heteropterus Revista de Entomología*, 15 (2): 101-109.
- ESPAÑOL, F. 1968. Tenebriónidos de la región Sax-Salinas, provincia de Alicante (Coleoptera). *Graellsia*, 24: 79-86.
- ESPAÑOL, F. 1992. Tres nuevos *Gastrallus* Jacq. Du Val (Coleoptera: Anobiidae) de la fauna de África central. *Miscel·lània Zoològica*, 15 (1991): 133-126.
- GÖLLNER-SCHIEDING, U. 1975. Revision der Gattung *Stictopleurus* Stal, 1872 (Heteroptera: Rhopalidae) und einige Bemerkungen zu den Rhopalidae. *Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin*, 54: 257-311.
- GOLUB, V.B. & LINNAVUORI, R. E. 2011. *Tingis (Tropidocheila) ribesi*, a new species of lace bug (Heteroptera: Tingidae) from Iran. *Zoosystematica Rossica*, 20 (1): 45-47.
- GONZÁLEZ, M. 1964. Los *Dichotrachelus* ibéricos (Col. Curculionidae). *Publicaciones del Instituto de Biología Aplicada*, 37: 5-16.
- GONZÁLEZ, M. 1971. Contribución al conocimiento de los curculiónidos del Mediterráneo occidental. X. Una nueva *Sitona* Germar ibérica. *Miscel·lània Zoològica*, 3 (1): 53-56.
- GORCZYCA, J. 2011. A new species of the genus *Afrovannius* Gorczyca from the Comory Islands (Hemiptera: Heteroptera: Miridae: Cylapinae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 257-260.
- GOULA, M. 1986. Revisión del género *Campylomma* Reuter, 1879 en la península Ibérica, y descripción de *C. ribesi* n. sp. (Heteroptera Miridae). *Actas de las VIII Jornadas de la Asociación Española de Entomología*: 480-489.
- GRAZIA, J. & GREVE, C. 2011. Contributions to the knowledge of *Elanella*: *Elanella jordii* sp. Nov., from Amazonas, Brazil (Hemiptera: Heteroptera: Pentatomidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 261-266.
- GÜNTHER, H. 2011. *Platycranus jordii* nov. sp. (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) from Southern Spain. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 267-271.
- HEISS, E. 2011. *Ribesaptera elongata* n. gen., n. sp., a curious apterous Mezirinae from Madagascar (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 273-277.
- KMENT, P. 2011. *Triplatyx ribesi* sp. nov., a new species of Pentatomidae (Hemiptera: Heteroptera) from Madagascar. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 279-286.
- LINNAVUORI, R. 1961. New Palearctic Hemiptera. *Annales Entomologici Fennici*, 27: 85-89.
- LINNAVUORI, R. 1972. A new species of genus *Compsidolon* Rt. (Heteroptera Miridae) from Spain. *Publicaciones del Instituto de Biología Aplicada Serie Zoológica*, 62: 125-127.
- LINNAVUORI, R. 1996. Miridae of West and Central Africa (Hemiptera, Heteroptera). *Acta Zoologica Fennica*, 202: 1-84.
- MAGNIEN, Ph. 2011. Description of two new species of *Pygoplatys* Dallas, 1851, with a key to the species of the genus (Hemiptera: Heteroptera: Tessaratomidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 287-289.
- MATOCQ, A. 2011. Una nueva especie de *Nasocoris* de Marruecos (Hemiptera: Heteroptera: Miridae: Phylinae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 299-304.
- MEINANDER, M. 1972. A revision of the family Coniopterygidae (Planipennia). *Acta Zoologica Fennica*, 136: 1-357.
- MOULET, P. 2011. *Oncocephalus ribesi* nov. sp., a new Stenopodainae (Hemiptera: Heteroptera: Reduviidae) from Iran. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 305-309.
- OHM, P. 1973. Zwei neue Coniopterygiden-Arten aus Südwesteuropa (Planipennia, Coniopterygidae). *Reichenbachia*, 14 (30): 237-243.
- PAGOLA-CARTE, S. & ZABALEGUI, I. 2006. *Orthotylus (Pachylops) jordii* sp. nov. (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) from the Basque Country, northern Iberian Peninsula. *Heteropterus Revista de Entomología*, 6: 67-74.
- PÉRICART, J. 1978. Révision systématique des Tingidae ouest-paléarctiques. 3. Subdivision du genre *Derephysia* et revue critique des espèces (Hemiptera). *Annales de la Société Entomologique de France (N.S.)*, 14: 683-701.
- PÉRICART, J. 1979. Révision systématique des Tingidae ouest-paléarctiques. 4. Contribution à l'étude du genre *Dictyonota* Curtis (Hemiptera). *Eos*, 53:183-211.
- PÉRICART, J. 1981. Révision systématique des Tingidae ouest-paléarctiques. 7. Contribution à l'étude du genre *Monosteira* Costa (Hemiptera). *Annales de la Société Entomologique de France (N.S.)*, 17 (2): 221-240.
- PÉRICART, J. 1982. Révision systématique des Tingidae ouest-paléarctiques (Hemiptera). 9. Compléments et corrections. *Annales de la Société Entomologique de France (N.S.)*, 18: 349-372.
- PLUOT-SIGWALT, D. & MAGNIEN, Ph. 2011. A new burrower bug species of the African genus *Shillukia* Linnavuori, 1977 (Hemiptera: Heteroptera: Cydnidae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 317-322.
- POPOV Y.A., HERCZEK, A., BROŽEK, J. 2011. *Brachypicritus ribesi* n. sp., a new fossil Cardiastethini (Hemiptera: Heteroptera: Anthocoridae) from the Eocene Baltic amber. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 323-327.
- PUTSHKOV, P.V. & MOULET, P. 2003. Un *Reduvius* Fabricius, 1775 et une *Pasira* Stal, 1859 nouveaux pour la faune d'Europe (Heteroptera, Reduviidae, Reduviinae). *Nouvelle Revue d'Entomologie*, 20: 247-254.
- RIEGER, Ch. & PAGOLA-CARTE, S. 2011. *Plithisus (Plinthisus) jordii* n. sp. from Murcia, Spain (Hemiptera: Heteroptera: Lygaeidae: Rhyparochrominae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 345-350.

- SCHMITZ, T. & PÉRICART, J. 1993. Contribution à une mise en ordre de la nomenclature du genre *Nysius* Dallas (sensu lato) pour la région paléarctique (Hemiptera, Lygaeidae). *Nouvelle Revue d'Entomologie (N.S.)*, 10: 173-186.
- SEIDENSTÜCKER, G. 1968. Noch zwei *Opisthotaenia*-Arten (Heteroptera, Miridae). *Reichenbachia*, 10: 31-38.
- STREITO, J.-C. 2011. *Macrotylus jordii* sp. nov. (Hemiptera: Heteroptera: Miridae) from Morocco. *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 359-363.
- WAGNER, E. 1961. Beitrag zur Systematik der Gattung *Monostira* Costa 1860 (Hemiptera, Heteroptera, Tingidae). *Miscellanea Zoológica*, 1: 75-86.
- WAGNER, E. 1965. *Nysius ribesi* nov. spec. (Hemiptera, Heteroptera, Lygaeidae). *Miscellanea Zoológica*, 2 (1): 51-52.
- WAGNER, E. 1966. *Ribesophylus* nov. gen., eine neue Gattung aus Spanien (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Mitteilungen der Deutschen Entomologischen Gesellschaft*, 25: 78-81.
- WAGNER, E. 1969. *Phytocoris (Compsocerocoris) ribesi* nov. spec. (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Mitteilungen der Deutschen Entomologischen Gesellschaft*, 28: 16-17.
- WAGNER, E. 1976a. Zwei neue Miriden aus Spanien (Hemiptera, Heteroptera). *Reichenbachia* 16: 151-155.
- WAGNER, E. 1976b. Was ist *Compsidolon (Apsinthophylus) ribesi* Linnavuori? (Hemiptera, Heteroptera, Miridae). *Reichenbachia*, 16: 147-149.
- WAGNER, E. & WEBER, H.H. 1978. Die Miridae Hanh, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera). Nachträge zu den Teilen 1-3. *Entomologischen Abhandlungen Museum für Tierkunde Dresden*, 42:1-96.
- YASUNAGA, T. 2011. A new mirinae plant bug genus and species from Indian Sikkim, with a review of the related genera

Cheilocapsidea Poppius and *Cheilocapsus* Kirkaldy (Hemiptera: Heteroptera: Miridae: Mirinae). *Heteropterus Revista de Entomología*, 11 (2): 365-374.

Addenda

En el decurs de la preparació d'aquesta nota necrològica, hem anat rebent l'expressió del condol de diferents col·legues d'arreu del món. Serveixin com a testimoni del sentiment que la pèrdua d'en Jordi Ribes els hi ha produït, algunes de les anotacions següents, que evidencien que arreu en Jordi generava afecte, simpatia, i era altament considerat pel seu profund coneixement dels heteròpters.

Per respecte, mantenim l'anonimat dels remitents:

Although expected, one realizes the big loss only when you get the sad news. He was a great entomologist and a good friend.

We knew him, as an outstanding speciallist of bugs, a generous and helpful colleague, we all will miss him.

It is particularly sad for all those who knew him and appreciated not only his great contribution to heteropterology but also his warm, kind and outgoing personality.

Jordi will live forever in our memories and in his papers of our beloved bugs!

It is a terrible loss for all of us, particularly for us who met and appreciated him as both heteropterologist and friend.

Es una pèrdua irreparable pero su legado científico perdurará.